

Шугаєв Андрій Володимирович

*кандидат філологічних наук, доцент,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ PR-ТЕКСТІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Переклад PR текстів має низку особливостей, які відрізняють його від перекладу інших типів текстів. PR матеріали часто створюються для формування позитивного іміджу бренду, просування продуктів чи послуг, а також для ефективної комунікації з аудиторією. Відповідно, переклад таких текстів потребує

не лише точного відтворення інформації, але й збереження стилістичних, культурних та емоційних аспектів, які резонують із цільовою аудиторією. Під час перекладу важливо враховувати культурні відмінності, локальні особливості та очікування аудиторії, а також адаптувати текст до специфіки комунікаційних каналів. Вдалий переклад PR текстів може посилити позицію бренду на міжнародному ринку та забезпечити його ефективну комунікацію з аудиторією.

PR тексти охоплюють широкий спектр форматів, кожен з яких має свої цілі та особливості. Основні типи PR текстів охоплюють: прес-релізи, статті та аналітичні матеріали, новини для соціальних мереж, контент для корпоративних веб-сайтів, промоційні матеріали.

Хотіли б зосередити увагу на першому типі PR-текстів, а саме прес-релізах. Прес-реліз – це офіційний інформаційний документ, створений для інформування засобів масової інформації та громадськості про важливі події, досягнення, ініціативи чи заяви певної організації. Прес-релізи використовують для передачі новинних матеріалів, які мають зацікавити аудиторію і поширитися через ЗМІ. Вони є важливим інструментом у сфері зв'язків з громадськістю, оскільки сприяють побудові репутації компанії чи організації та допомагають контролювати інформаційний простір.

До прикладу, розглянемо англомовні прес-релізи ООН. Прес-релізи ООН мають низку вербальних особливостей, які допомагають організації ефективно доносити інформацію до багатонаціональної аудиторії. Як правило, тексти ООН мають офіційний та формальний стиль, що підкреслює авторитетність і нейтральність організації. Використання дипломатичних формулювань дозволяє делікатно подавати інформацію з міжнародних та спірних питань, забезпечуючи максимально коректний підхід.

Структура прес-релізів ООН чітко визначена: кожен текст включає заголовок, вступ, основну частину, розділену на абзаци, і часто завершується контактною інформацією. Це створює ієрархію інформації, яка дозволяє читачеві швидко знайти ключові тези. Така структура полегшує сприйняття тексту незалежно від національних та культурних відмінностей аудиторії.

Прес-релізи ООН характеризуються широким використанням міжнародних термінів і професійної лексики, зокрема юридичної, економічної, політичної та соціальної. Ці тексти часто містять терміни, що легко зрозуміти на глобальному рівні, такі як “міжнародна спільнота”, “сталість”, “права людини”. Використання таких універсальних понять дозволяє досягати ясності та взаєморозуміння серед людей різних культур.

Важливою рисою прес-релізів ООН є точність і нейтральність подачі інформації. Використовуються лексеми та синтаксичні конструкції, які уникатимуть емоційного забарвлення чи суб'єктивності, що допомагає залишатися організації об'єктивною. Також характерним є часте використання пасивних конструкцій, які допомагають зосередитися на діях та подіях, а не на окремих акторах. Це сприяє створенню неупередженого тону, що є особливо важливим для висвітлення складних питань.

Додатково тексти ООН дотримуються високих стандартів мовної та політичної коректності, що забезпечує відсутність дискримінаційних виразів або політично некоректних формулювань. Завдяки цьому прес-релізи ООН ефективно виконують свою функцію в міжнародній комунікації, сприяючи максимальному порозумінню та підтримуючи репутацію організації на глобальному рівні.

Ось кілька ключових перекладознавчих проблем, які можуть виникнути при перекладі англійськомовного прес-релізу ООН українською мовою на тематику повеней в Іспанії:

Відтворення термінології: У тексті є багато спеціалізованих термінів, пов'язаних із метеорологією та кліматологією, наприклад, "early warning systems," "common alerting protocol," "anthropogenic climate change," "hydrological cycle," та "extreme weather events." Український переклад таких термінів повинен відповідати загальноприйнятій термінології, щоб забезпечити зрозумілість та узгодженість, зокрема з попередніми перекладами документів ООН.

Складні речення з поясненнями та уточненнями: В тексті є складні речення з великою кількістю підрядних частин і пояснень (наприклад, про підвищення рівня атмосферної вологості та цикли опадів). При перекладі такі висловлювання можуть вимагати переформулювання, щоб зробити їх легшими.

При перекладі фрагмента було використано низку перекладацьких трансформацій, зокрема такі, як перестановка, додавання, випущення, конкретизація та генералізація. Розгляньмо деякі з них на прикладах.

1. **Перестановка:** Для досягнення природнішої структури речень українською мовою змінилася послідовність деяких слів або фраз.

✓ Англійською: *"More than 150 people have been killed in Spain, where a massive search and rescue operation is ongoing even as the rains continue"* [1].

✓ Українською: *"В Іспанії загинуло понад 150 осіб, де триває масштабна пошуково-рятувальна операція, попри те, що дощі не припиняються."*

Тут змінилася структура речення: обставина місця перенесена на початок, що є типовим для українського синтаксису, де другорядні члени речення часто знаходяться на початку.

2. **Додавання:** У деяких випадках додавалися слова для роз'яснення або надання тексту більшої виразності, відповідаючи стилістичним нормам української мови.

✓ Англійською: *"some areas received more than the equivalent of a year's amount of rainfall in the space of eight hours"* [1].

✓ Українською: *"в деяких районах випала кількість опадів, еквівалентна річній нормі, за вісім годин."*

У перекладі додано слово "норма" у фразі "річній нормі", щоб підкреслити значення, зрозуміле для україномовного читача.

3. **Випущення:** В оригінальному тексті є слова або фрази, які не є критичними для розуміння та можуть бути пропущені для уникнення надмірної деталізації.

- ✓ Англійською: *"via the common alerting protocol, she said, referring to the standardized message format for all media, all hazards, and all communication channels"* [1].
- ✓ Українською: *"через систему загальних оповіщень, посилаючись на стандартизований формат повідомлень для всіх засобів масової інформації, всіх загроз та всіх каналів комунікації."*

Фразу "she said" було пропущено, адже вона не є суттєвою для розуміння в українському варіанті, де подібні вказівки часто опускаються, якщо контекст зрозумілий.

Отже, використання цих трансформацій дозволило передати зміст та тон тексту, адаптуючи його до особливостей української мови та забезпечуючи природність і точність перекладу. Відтворення англійськомовних пресрелізів ООН українською мовою є складним завданням, яке потребує точності та стилістичної адаптації. Оскільки пресрелізи ООН стосуються важливих міжнародних тем, таких як зміна клімату, права людини чи економіка, в них широко використовуються спеціалізовані терміни. Перекладачам важливо дотримуватися усталеної термінології, щоб забезпечити узгодженість із офіційними документами.

Офіційний стиль пресрелізів вимагає нейтральності та стриманості. Для цього перекладачам доводиться уникати прямого калькування з англійської та підбирати природні українські конструкції, зберігаючи при цьому точність. Часто для адаптації до українського синтаксису потрібні перестановки, поділ складних речень або навіть перефразування, щоб зберегти ясність і логічність викладу.

Переклад таких текстів також потребує застосування різних трансформацій – додавання, випущення, конкретизації, генералізації та модуляції (смислового розвитку). Це допомагає не лише передати зміст, а й адаптувати його для української аудиторії, враховуючи культурні та мовні особливості. Зокрема, точність особливо важлива під час відтворення кількісної інформації та географічних назв, щоб забезпечити зрозумілість статистичних даних і коректність географічних посилань.

Таким чином, переклад англійськомовних пресрелізів ООН українською потребує ретельної роботи над текстом, що поєднує точність передачі змісту з адаптацією до українського офіційного стилю. Це дозволяє зберегти характерний стиль прес-релізів ООН, зробивши їх доступними і зрозумілими для українських читачів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Організація Об'єднаних Націй. Пресрелізи ООН: веб-сайт. URL: https://news.un.org/en/story/2024/11/1156391?_gl=1*1y1lb5a*_ga*MTY4ODMxNjYxMi4xNzMwNTM0OTIz*_ga_TK9BQL5X7Z*MTczMDUzNDkyMy4xLjAuMTczMDUzNDkyNS4wLjAuMA (дата звернення: 11.11.2024).